

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-116/2026. számú ügyben,
az Agrárminisztérium és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park
Igazgatóság közérdekű bejelentés intézését érintő válaszában
elmaradásával összefüggésben.

Érintett szervek: Agrárminisztérium
Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

2026.

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-116/2026. számú ügyben**

Az eljárás megindítása

A Panaszos közérdekű bejelentés intézésére irányuló felülvizsgálati kérelmében kifogásolta, hogy a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságához (a továbbiakban: Igazgatóság), valamint az Agrárminisztériumhoz benyújtott közérdekű bejelentéseire nem kapott választ.

Az alapvető jogok biztosa – egyebek mellett – az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 38/A. § (a továbbiakban: Ajbt.) alapján kérelemre vizsgálja a közérdekű bejelentések törvényben meghatározott szervek általi megfelelő intézését.

Mivel a beadvánnyal összefüggésben felmerült a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, valamint a petíciós jog sérelmének a gyanúja, ezért felülvizsgálati eljárás indult.

Az érintett alapvető jogok

A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog: *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.”* [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés]

Petíciós jog: *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.”* [Alaptörvény XXV. cikk]

Az alkalmazott jogszabályok

- Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény)
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.)
- A panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Panasz tv.)

Megállapított tényállás

Panaszos 2024. szeptember 25-én elektronikus úton közérdekű bejelentést nyújtott be az Igazgatóság és az Agrárminisztérium e-mail címeire, melyben tartalmi és formai észrevételeket tett az Igazgatóság honlapján közzétett, az Igazgatóság 2023. évi tevékenységéről szóló jelentéssel (a továbbiakban: Jelentés) kapcsolatban. Panaszos levelében az Igazgatóság vezetőjét szólította meg, jelezte egyúttal, hogy a beadványt eljuttatja a felettes szerv számára is, mert a dokumentum Agrárminisztérium általi jóváhagyása már megtörtént.

Panaszos 2024. november 20-án az Igazgatóság osztályvezetőinek is továbbította a korábbi bejelentését, kérve, hogy vizsgálják meg az észrevételeit, annak érdekében, hogy az esetleges hibák kijavításra kerülhessenek.

Panaszos 2024. december 16-án az agrárminiszternek címzett, e-mail útján eljuttatott levelében kifogásolta, hogy korábbi bejelentéseire sem az Igazgatóságtól, sem az Agrárminisztériumtól nem kapott választ.

2025. január 12-én Panaszos ismét az Igazgatósághoz fordult, kifogásolta, hogy a szeptemberi beadványára nem kapott választ, jelezte továbbá, hogy a mulasztás miatt az Agrárminisztériumhoz fordult.

A felülvizsgálati eljárás során Hivatalom tájékoztatást kért az Agrárminisztériumtól és az Igazgatóságtól a beadványok vizsgálatát érintően.

Az Agrárminisztérium álláspontja szerint Panaszos 2024. szeptember 25-én küldött beadványával kapcsolatban válaszadási kötelezettségük nem keletkezett, mivel az emailt ugyan megkapták, de az az Igazgatóság vezetőjének lett címezve. Tájékoztatást adtak továbbá arról, hogy a nemzeti park igazgatóságok éves beszámolóikat a következő év március 31. napjáig készítik el, ezt követően kerül jóváhagyásra az Agrárminisztérium által. Tekintettel arra, hogy a beszámolóra vonatkozó javaslatok – közvetlenül címezve – az Agrárminisztériumhoz csak 2024. december 16-án jutottak el, így az éves beszámoló kijavításának, újbóli jóváhagyásának eljárása már egybeesett volna az új, 2024-es évre vonatkozó éves beszámoló elkészítési és jóváhagyási eljárásával. A Panaszos által tett észrevételeket, illetve szükségesnek tartott javításokat a tárca a 2024. évi beszámoló jóváhagyása folyamán megvizsgálja, és amennyiben azok megalapozottak, figyelembe fogja venni.

Az Igazgatóság arról adott tájékoztatást, hogy mivel Panaszos beadványait „észrevételezés” tárgyú alatt küldte, így azokat nem tekintették közérdekű bejelentésnek. A válaszadás hiányát azzal indokolta az Igazgatóság, hogy mivel a beadványt Panaszos az Agrárminisztériumnak is megküldte, továbbá a Jelentést a szaktárca már jóváhagyta, így a beadványban foglaltak vizsgálata nem tartozott a hatáskörükbe. Jelezték egyúttal, hogy a beadványban foglaltakat egyebekben megvizsgálták, és a releváns észrevételeket a 2024. évi jelentés elkészítése során figyelembe vették.

A vizsgálat megállapításai

A hatáskör tekintetében

Az alapvető jogok biztosának feladat- és hatáskörét, valamint az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az Ajbt. határozza meg.

38/A. § Az alapvető jogok biztosá vizsgálja a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvény szerinti közérdekű bejelentéseknek a 18. § (1) bekezdés a)–k) pontja szerinti hatóságok általi kezelésének gyakorlatát, valamint kérelemre az egyes közérdekű bejelentések megfelelő intézését.

38/C. § (1) A közérdekű bejelentő az általa vélelmezett visszásság orvoslása érdekében beadvánnyal fordulhat az alapvető jogok biztosához, ha [...]

c) a közérdekű bejelentő álláspontja szerint az eljárásra jogosult szerv a közérdekű bejelentést nem vizsgálta ki teljeskörűen.

Az Agrárminisztérium és az Igazgatóság, mint közigazgatási szervek az alapvető jogok biztosa által vizsgálható szerveknek minősülnek.

Az érintett alapvető jogok tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggés-rendszer feltárása során autonóm, objektív módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget az Alaptörvényben kapott mandátumának.

Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az országgyűlési biztos támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi teszteket. Így a jelen ügyben is elvi megállapításaim megfogalmazása, az alapjogok és az alkotmányos elvek jelen ügyben releváns szempontok szerinti értelmezése során irányadónak tekintem az Alkotmánybíróság határozataiban, azok indokolásában kifejtett érveket, jogelveket, megállapításokat és következtetéseket.

1. Az Alaptörvény XXIV. cikke (1) bekezdése értelmében *mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.*

Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt alaptörvényi rendelkezés legfontosabb elemeit a következők szerint azonosította a 3223/2018. (VII. 2.) AB határozatban és – ezzel egyezően – a 7/2019. (III. 20.) AB határozatban. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti alapjog alanya az ügyfél, a jog kötelezettje pedig a közigazgatási hatóság. Az alapjog rendeltetése, hogy ügyfélközpontú megközelítésben biztosítsa a közérdek és a szubjektív jogvédelem közötti egyensúlyt, az anyagi jog érvényesülését, végső fokon a hatóság jogszerű működését.

Az alapvető jogon belül fontos részjogosítvány az eljárás ésszerű határidőn belül történő befejezéséhez való jog. Az Alkotmánybíróság – mint arra a már hivatkozott 7/2019. (III. 20.) AB határozatban maga a testület utalt – megállapította számos olyan, az alapjog tartalmához tartozó részjogosítvány alapjogi jellegét, amelyek az ügyfelet helyezik középpontba, és amelyek érvényesítése, a vizsgálati típusú hatósági eljárás alaki és anyagi hatékonyságát (gyorsaságát, szakszerűségét, törvényességét), összességében jognak alárendeltségét hivatottak szolgálni. Ilyen az ésszerű határidőben meghozott döntéshez való részjogosítvány is.

Ezen részjogosítvánnyal kapcsolatban az Alkotmánybíróság 5/2017. (III. 10.) AB határozata rögzítette azon elvi megközelítést, miszerint alkotmányossági kérdés, hogy a jogalkalmazó szervek a jogalkotó által meghatározott kötelezettségeiket teljesítsék, ideértve a határidők betartását. „*A tisztességes hatósági eljáráshoz való joghoz hozzátartozik annak biztosítása, hogy a közigazgatási hatóságok a rájuk vonatkozó határidőket betartsák.*”

2. Az Alaptörvény XXV. cikke értelmében „*Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.*”

Az Alkotmánybíróság értelmezésében petíciós jog alapján az érintettnek ahhoz van joga, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez. A petíciós jog egyrészt tehát magában foglalja a kérelem, panasz, illetve javaslat benyújtásának lehetőségét, másrészt pedig a közhatalmat gyakorló szerv válaszadási kötelezettségét. [3075/2016. AB határozat].

Az ügy érdemében

A Panasz tv. 1. § (1) és (3) bekezdése szerint *az állami szervek és a helyi önkormányzati szervek a panaszokat és a közérdekű bejelentéseket e törvény szerint kötelesek elintézni. A közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. A közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat.*

A 2.§ (2) bekezdése szerint, ha a panaszt vagy a közérdekű bejelentést nem az eljárásra jogosult szervhez tették meg, a panaszt vagy a közérdekű bejelentést a beérkezésétől számított nyolc napon belül az eljárásra jogosult szervhez át kell tenni. Az áttételről a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt az áttétellel egyidejűleg értesíteni kell. [...]

Az 5.§ (2) bekezdése alapján az eljárásra jogosult szerv a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézésekor – a minősített adat, illetve a törvény által védett titok kivételével – a megtett intézkedésről vagy annak mellőzéséről az indokok megjelölésével a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt haladéktalanul írásban értesíti.

A Panasz tv. 1.§ (3) bekezdése, valamint a kifejtett tényállás alapján megállapítható, hogy Panaszos beadványa közérdekű bejelentésnek tekinthető különös tekintettel arra is, hogy abban a Panaszos a közérdekű bejelentés törvényi definíciójával egyező megfogalmazást használt („Az alábbiakban – a teljesség igénye nélkül – felhívom a figyelmet az általam problémásnak gondolt részekre, hátha van ezek között olyan, ami megfontolásra érdemes, az anyag kijavítását szolgálhatja”). Nem helytálló tehát az Igazgatóság azon megállapítása, mely szerint a beadványt, annak „észrevételezés” elnevezésű tárgya miatt nem tekintették közérdekű bejelentésnek. Ugyanakkor, mivel a kifogásolt Jelentést az Agrárminisztérium már jóváhagyta, és az Igazgatóságnak tudomása volt arról, hogy a bejelentést Panaszos a szaktárca részére is eljuttatta, az Igazgatóságot a Panasz tv. szerinti áttételi és válaszadási kötelezettség nem terhelte.

Az Agrárminisztérium eljárását és jelen eljárásban adott tájékoztatását vizsgálva megállapítható, hogy álláspontjuktól eltérően a közérdekű bejelentés elintézése során nem releváns tényező, ha a levél megszólítottja téves, amennyiben az abban foglaltak vizsgálata – annak tartalma szerint – a címzett eljárásra jogosult szerv hatáskörébe tartozik. *A válaszadás elmulasztásával tehát az Agrárminisztérium a panaszos tisztességes hatósági eljáráshoz fűződő, valamint petíciós jogával összefüggésben visszásságot okozott.*

Intézkedés mellőzésére vezető megfontolások

Mindamellet, hogy az Agrárminisztérium a tisztességes hatósági eljáráshoz fűződő joggal, valamint a petíciós joggal összefüggésben visszásságot okozott, ugyanakkor vizsgálatát

lefolytatta, tájékoztatásuk szerint a Panaszos észrevételeit az aktuális beszámoló jóváhagyása folyamán figyelembe veszik, ezért ombudsmani intézkedést nem teszek.

Budapest, 2026. február 26.

Dr. Juhász Imre

